

Administracinė byla Nr. I-5601-289/2018
Teismo proceso Nr.3-64-3-01304-2018-5
Procesinio sprendimo kategorija: 3.3; 55.1.3

(S)

REGIONŲ APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS
S P R E N D I M A S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2018 m. spalio 25 d.

Šiauliai

Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmų teisėjų kolegija, susidedanti iš kolegijos narių teisėjų Laisvutės Kartanaitės, Jarūnės Sedalienės ir Virginijaus Stankevičiaus (kolegijos pirmininko ir pranešėjo), sekretoriaujant Jolantai Miežienei, nedalyvaujant pareiškėjui S. B., nedalyvaujant atsakovo Šiaulių tardymo izoliatoriaus atstovui, nedalyvaujant trečiojo suinteresuoto asmens Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos atstovui, rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo skundą **dėl atsakovo ir trečiojo suinteresuoto asmens sprendimų panaikinimo ir atsakovo įpareigojimo atlikti veiksmus.**

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas S. B. kreipėsi į Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmus su skundu, kuriuo parašoma panaikinti atsakovo Šiaulių tardymo izoliatoriaus 2018 m. balandžio 25 d. sprendimą Nr. 17/01-619 ir Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2018 m. birželio 4 d. sprendimą Nr. 2S-1774 bei išspręsti ginčą įstatymų nustatytu būdu, kad būtų suteikta pareiškėjui galimybė susipažinti su jam reikiama informacija.

Pareiškėjo skunde (b. l. 2–4) nurodoma, kad su 2018 m. balandžio 23 d. prašymu kreipėsi į Šiaulių tardymo izoliatorių suteikti pareiškėjui reikalingą informaciją, kadangi šiuo metu yra kalinamas Šiaulių tardymo izoliatoriuje ir ruošia dokumentus teismui dėl Šiaulių tardymo izoliatoriaus kalinimo sąlygų pažeidimo, tad jam reikalinga informacija apie Šiaulių tardymo izoliatoriuje išduodamą patalynę, pagalves, rankšluosčius ir ypatingai čiužinius. Pareiškėjui dėl informacijos trūkumo, suderinimo reikalinga informacija apie šių reikmenų viešojo pirkimo sutartį su priėmimo, perdavimo aktais, kadangi Šiaulių tardymo izoliatoriuje išduodamai šie reikmenys (patalynės, pagalvės, rankšluosčiai, čiužiniai) neatitinka jų deklaruojamoms normoms, t. y. neva, kad visi šie daiktai keičiami naujais, nes čiužiniai išduodami labai supeliję, nuo rusų laikų, tokie šiais laikais jau negaminami, patalynė ir rankšluosčiai išduodami smarkiai nusidėvėję, apiplyšę. Todėl ir prašė Šiaulių tardymo izoliatoriaus suteikti jam šią reikalingą informaciją, kad galėtų susumuojant ir apibendrinant pasiruošti ir pateikti teismui dėl kalinimo sąlygų motyvuotą ir pagrįstą skundą, tačiau Šiaulių tardymo izoliatorius 2018 m. balandžio 25 d. atsakydamas pareiškėjui raštu Nr. 17/01-619 atsisakė pateikti prašomą informaciją. Kalėjimų departamentas prie LR teisingumo ministerijos 2018 m. birželio 4 d. atsakyme Nr. 2S-1774 į pareiškėjo skundą nurodė, kad neva Šiaulių tardymo izoliatorius neprivalo teikti informacijos, kuri nėra susijusi su pareiškėjo laikymo sąlygomis, kodėl minkšto inventoriaus pirkimo sutartis pareiškėjui nebuvo suteikta. Pareiškėjas nurodė, jog kadangi šiuo metu yra laikomas Šiaulių tardymo izoliatoriuje ir ši informacija yra susijusi su jo laikymo sąlygomis, todėl mano, kad Šiaulių tardymo izoliatorius ir Kalėjimų departamentas prie LR teisingumo ministerijos nesuteikdamas jam šios reikalingos informacijos, pažeidė viešai prieinamos informacijos prieinamumą, susipažindinimą.

Atsakovo Šiaulių tardymo izoliatoriaus atsiliepime (b. l. 44-45) nurodoma, kad pareiškėjas skunde nurodo, jog jam nepagrįstai atsisakyta teikti informaciją apie įstaigoje vykdomus minkštojo inventoriaus pirkimus. Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2016 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. *IR-132* patvirtintas Laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų materialinio buitinio aprūpinimo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas), kurio 3 p. įtvirtinta, kad suimtajam (nuteistajam) atvykus į laisvės atėmimo vietą, jam nemokamai išduodamas čiužinys, pagalvė ir antklodė, jei suimtasis (nuteistasis) neturi nuosavos patalynės, jam papildomai išduodama paklodė, užvalkalas pagalvei ir užvalkalas antklodei. Atsakovas nurodo, kad kiekvieną mėnesį tikrinamas minkštasis inventorių, o netinkamas inventorių nurašomas. Be to, minkštasis inventorių patikrinamas ir kaskart jį išduodant. Šiaulių tardymo izoliatoriuje minkštasis inventorių atitinka nustatytas higienos normas, minkštasis inventorių dezinfekuojamas, netinkamas iškart būna nurašomas, tai patvirtina ir Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamento patikrinimo aktai. Pažymėtina tai, kad pareiškėjo teikiamas skundas yra bendro pobūdžio, kuriuo siekiama gauti informaciją, kuri galimai galėtų įrodyti pažeidimus, susijusius su minkštojo inventoriaus kokybe Šiaulių tardymo izoliatoriuje. Toks abstraktus reikalavimas nėra susijęs su paties pareiškėjo kalinimo sąlygomis ir būtent jo teisių gynimu, o sutartys dėl minkštojo inventoriaus pirkimo neturi būti teikiamos. Šios aplinkybės buvo nurodytos tiek Šiaulių tardymo izoliatoriaus 2018 m. balandžio 25 d. sprendime Nr. 17/01-619, tiek ir Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2018 m. birželio 4 d. sprendime Nr. 25-1774.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Kalėjimų departamentas prie LR teisingumo ministerijos atsiliepimo nepateikė.

Pareiškėjo skundas tenkintinas iš dalies.

Nagrinėjamas administracinis ginčas kilo dėl atsakovo Šiaulių tardymo izoliatoriaus 2018 m. balandžio 25 d. sprendimo Nr. 17/01-619 ir Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2018 m. birželio 4 d. sprendimo Nr. 2S-1774.

Pareiškėjas 2018 m. balandžio 23 d. prašymu (b. l. 21) prašė: „prašau man išduoti pažymą, kurioje nurodykite, kelintų metų mums išduodami čiužiniai ir pagalvės ir pridėkite pirkimo sutartį ir kokio tai tipo. Pažymą teiksiu teismui.“

Šiaulių tardymo izoliatoriaus 2018 m. balandžio 25 d. sprendime Nr. 17/01-619 nurodomos LR teisingumo ministro 2016 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. IR-132 patvirtinto Laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų materialinio buitinio aprūpinimo tvarkos aprašo teisės normos ir faktinės aplinkybės, susijusios su Nacionalinės visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamento atliktais minkštojo inventoriaus patikrinimais, pažymima, kad, atsižvelgiant į poreikį, nuolat atliekami patalynės ir asmens higienos priemonių pirkimai. Taip pat minėtame sprendime nurodoma, kad viešojo administravimo subjektui, teisėtai ir motyvuotai reikalaujant dokumentų ir informacijos, reikalingų administracinės procedūros sprendimui priimti, tardymo izoliatoriaus administracijai sukuriama pagrindas išduoti konkrečių objektyviai reikalingų dokumentų kopijas; pareiškėjo prašymo dėl pirkimo sutarties pateikimo teisėtumo ir pagrįstumo neįžvelgta.

Taigi Šiaulių tardymo izoliatoriaus 2018 m. balandžio 25 d. sprendime nenurodoma, kokių konkrečių, teisės aktuose numatytu, pagrindu, neišduodama pareiškėjo prašoma pirkimo sutarties (dalies sutarties) kopija / išrašas ir pažyma dėl pagalvių ir čiužinių išdavimo asmenims, laikomiems Šiaulių tardymo izoliatoriuje.

Šiaulių tardymo izoliatoriaus 2018 m. gegužės 9 d. rašte Nr. 14/01-5630 Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (b. l. 19) nurodoma, kad vadovaujantis LR *civilinio kodekso* 6.709 straipsniu, „<...> kita (abi) šalys privalo užtikrinti informacijos, susijusios su sutarties dalyku, sutarties vykdymu ir gautais rezultatais, konfidencialumą“, pareiškėjui S. B. nebuvo pateikta 2016 m. balandžio 13 d. sutarties Nr. 47/08-26 su UAB „Negalia“ kopija. Bet kokia techninė ir finansinė informacija apie įstaigos veiklą, išskyrus

tą informaciją, kuri yra viešai skelbiama bei tokio pobūdžio informacija ir duomenys, kurie turi būti pateikiami valstybinės valdžios, valdymo, teisėsaugos arba kitoms institucijoms Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, yra laikytina konfidencialia. Pareiškėjui Šiaulių tardymo izoliatoriaus atsakyme buvo paaiškinta, jog dokumentų kopijos teikiamos viešojo administravimo subjektui, teisėtai ir motyvuotai reikalaujant dokumentų, reikalingų administracinės procedūros sprendimui priimti.

Pažymėtina, kad atsakovas Šiaulių tardymo izoliatorius tik 2018 m. gegužės 9 d. rašte Nr. 14/01-5630 Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nurodė, kad sutartis pareiškėjui nebuvo pateikta vadovaujantis LR *civilinio kodekso* 6.709 straipsniu, nes Šiaulių tardymo izoliatorius (sutarties šalis), siekė užtikrinti informacijos, susijusios su 2016 m. balandžio 13 d. sutarties Nr. 47/08-26 su UAB „Negalia“ dalyku, vykdymu ir gautais rezultatais, konfidencialumą. Šiaulių tardymo izoliatoriaus 2018 m. balandžio 25 d. sprendime Nr. 17/01-619 šie argumentai nebuvo nerodyti. Juo labiau skundžiamame sprendime nebuvo nurodyta, kodėl prašomas pateikti dokumentas (pirkimo sutartis) / jo dalis yra laikytina konfidencialia informacija.

Lietuvos Aukščiausio Teismo 2016 m. vasario 5 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-7-6-706/2016 išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad *konfidenciali informacija, atsižvelgiant į jos pobūdį ir svarbą bei konfidencialumo pareigos intensyvumo laipsnį*, gali būti skirstoma taip:

1.1. Informacija, kuri, nors savininko įvardijama kaip konfidenciali, savaime yra akivaizdi ar lengvai pasiekiami (pvz., viešai skelbiami įmonės finansinės atskaitomybės duomenys, viešai skelbiama informacija apie akcininkus, vykdomus projektus, verslo partnerius ir kt.). Tokia informacija, net jeigu ji ir yra įvardijama kaip konfidenciali, gali būti pripažinta nekonfidencialia ir už jos atskleidimą, paviešinimą ar panaudojimą nekiltų teisinių padarinių.

1.2. Informacija, kurią įmonės darbuotojai turi laikyti konfidencialia, tačiau tokia informacija, kai su ja yra susipažįstama, tampa neatsiejama jų gebėjimų, įgūdžių bei žinių dalimi (pvz., įmonėje taikoma geroji praktika, vadybos metodai, darbo su klientais metodai, derybų vedimo būdai ir kt.). Todėl darbuotojai privalo laikytis pareigos saugoti tokio pobūdžio informaciją tik tol, kol dirba įmonėje, kurioje ją sužinojo. Pasibaigus darbo santykiams, buvę darbuotojai gali be jokių apribojimų naudoti gautą aptariamą rūšies informaciją savo naudai ir interesais.

1.3. Specifinio pobūdžio konfidenciali informacija. Tokia informacija neatitinka komercinės paslapties apibrėžties, tačiau kai darbuotojas su ja susipažįsta, ji netampa neatsiejama jo gebėjimų, žinių ir kompetencijos dalimi. Ši informacija yra saugoma, o už jos atskleidimą ar panaudojimą, net ir pasibaigus darbo santykiams, buvusiam darbuotojui gali kilti teisinė atsakomybė.

1.4. Komercinės paslaptys – konfidencialūs duomenys, kurie yra tokie specifiniai ir reikšmingi, kad darbuotojai, net ir pasibaigus darbo santykiams, sutartyje ar įstatyme nustatytą laiką negali teisėtai panaudoti jų jokiais tikslais, kurie koku nors būdu galėtų pažeisti teisėto informacijos savininko teises ir teisėtus interesus.

Taip pat Lietuvos Aukščiausio Teismo 2016 m. vasario 5 d. nutartyje civilinėje išplėstinė teisėjų kolegija nurodė, kad teisinė konfidencialios informacijos kategorija yra platesnė už teisinę komercinės paslapties kategoriją, taigi komercinės paslaptys yra viena iš konfidencialios informacijos rūšių. *Informacija, kuri neatitinka komercinėms paslaptims keliamų reikalavimų, gali patekti į konfidencialios informacijos sąvoką ir šiuo pagrindu būti saugoma. Pareiga saugoti konfidencialią informaciją paprastai egzistuoja, kai ji nustatyta sutartyje*, o pareiga saugoti komercinę paslaptį visų pirma kyla iš įstatymo. Teisėjų kolegija išaiškina, kad bylose dėl komercinių paslaptčių teisinių santykių tais atvejais, kai tarp konfidencialios informacijos esama duomenų, kurie tuo pat metu yra įmonės komercinė paslaptis, atitinkamos informacijos savininkas privalo įrodyti, o teismas įvertinti ir nustatyti, ar konkretūs duomenys, dėl kurių vyksta ginčas, atitinka komercinės paslapties formaluosius požymius.

Darytina išvada, kad atsakovas nepateikė įrodymų, jog pareiškėjo prašoma pateikti sutartis pareiškėjui negalėjo būti pateikta dėl atsakovo Šiaulių tardymo izoliatoriaus pareigos saugoti

konfidencialią informaciją, numatytos 2016 m. balandžio 13 d. sutartyje Nr. 47/08-26, sudarytoje su UAB „Negalia“.

Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2018 m. birželio 4 d. sprendime Nr. 2S-1774 nurodoma, kad kiekvieną mėnesį įkalinimo įstaigos darbuotojai tikrina minkšto inventoriaus būklę, netinkamas minkštas inventorius nurašomas ir daugiau nebenaudojamas. Taip pat šiame sprendime pažymima, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos *suėmimo vykdymo įstatymo* nuostatomis, tardymo izoliatoriuose laikomų suimtųjų teisės, laisvės ir pareigos yra su apribojimais, *todėl suimtiesiems asmenims, priešingai nei kitiems Lietuvos Respublikos piliečiams, negali būti be išlygų taikomas Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas*. *Suėmimo vykdymo įstatymo* 13 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad suimtieji turi teisę gauti rašytinę informaciją apie laikymo tardymo izoliatoriuje tvarką ir sąlygas, teises, pareigas ir suimtiesiems taikomus draudimus. Nurodoma, kad ši informacija pareiškėjui buvo pateikta. Šiaulių tardymo izoliatoriaus administracija neprivalo teikti informacijos, kuri nėra susijusi su pareiškėjo laikymo sąlygomis, todėl sutartis, dėl minkšto inventoriaus pirkimo, pareiškėjui pateikta nebus.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos *Konstitucijos* 25 straipsnyje 2 dalyje įtvirtinta žmogaus teisė nekliudomai ieškoti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas. To paties straipsnio 3 dalyje numatyta, kad Laisvė reikšti įsitikinimus, gauti ir skleisti informaciją negali būti ribojama kitaip, kaip tik įstatymu, jei tai būtina apsaugoti žmogaus sveikatai, garbei ir orumui, privačiam gyvenimui, dorovei ar ginti konstitucinei santvarkai.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. liepos 2 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A143-1985-2012 numatyta, kad Lietuvos Respublikos *teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų įstatymas* yra *specialus teisės aktas*, kurio paskirtis yra nurodytos konstitucinės teisės į informacijos gavimą iš specialių subjektų – valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų – užtikrinimas. Šio įstatymo 1 straipsnis garantuoja asmenims teisę gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, nustato šios teisės įgyvendinimo tvarką ir reguliuoja valstybės bei savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmus teikiant informaciją asmenims. Tai reiškia, kad Įstatymo nuostatos yra vienodai privalomos tiek atitinkamos informacijos prašytojui (pareiškėjui), tiek jos valdytojui (atsakovui).

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo administracinėje byloje Nr. A-1012-442/2015 nurodoma, kad pareiškėjas 2014 m. birželio 30 d. pareiškimu kreipėsi dėl šios informacijos pateikimo: informacijos susijusios su Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos ir jos 2009–2017 m. įgyvendinimo priemonių plano; informacijos apie šiuo metu veikiančias *Bausmių vykdymo kodekso* 139 straipsnio 2 dalyje numatytas organizacijas; informacijos, kaip įsteigti *BVK* 139 straipsnio 2 dalyje numatytas organizacijas Kauno nepilnamečių pataisos namuose bei paaiškinimo, ar institucijai yra žinoma, jog Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriuje yra laikomi suaugusieji – moterys, kurių tarpe yra rūkančių. Minėtos bylos 2015 m. gegužės 7 d. nutartyje nurodoma, kad *asmenims teisę gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų užtikrina Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas (1 str. 1 d.)*. Teisės gauti informaciją įstatymo 3 straipsnio 1 dalis nustato įstaigų pareigą teikti pareiškėjams informaciją. Atsisakyti suteikti informaciją galima šio įstatymo nustatyta tvarka. Taigi darytina išvada, kad Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2018 m. birželio 4 d. sprendime Nr. 2S-1774 nepagrįstai nurodoma, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos *suėmimo vykdymo įstatymo* nuostatomis, tardymo izoliatoriuose laikomų suimtųjų teisės, laisvės ir pareigos yra su apribojimais, *todėl suimtiesiems asmenims, priešingai nei kitiems Lietuvos Respublikos piliečiams, negali būti be išlygų taikomas Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas*.

Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (aktuali nuo 2017 m. balandžio 1 d. iki 2018 m. rugsėjo 1 d. galiojusi įstatymo redakcija) (toliau – Įstatymas) 6 straipsnyje įtvirtinti dokumentų teikimo principai, nurodant, kad institucija, teikdama dokumentus,

vadovaujasi šiais principais 1) dokumentų išsamumo – pareiškėjui turi būti pateikti visi pagal teisės aktus teiktini jo prašymo turinį atitinkantys dokumentai; 2) dokumentų tikslumo – pareiškėjui teikiami dokumentai turi atitikti institucijos disponuojamus dokumentus; 3) teisėtumo – institucijos veiksmai teikiant dokumentus grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais norminiais teisės aktais; 4) objektyvumo – institucijos darbuotojai, teikdami dokumentus, turi būti nešališki ir objektyvūs; 5) pagalbos – pareiškėjams teikiama pagalba įgyvendinant teisę gauti dokumentus; 6) dokumentų prieinamumo – sudaromos palankios sąlygos pareiškėjams naudoti dokumentus neatsižvelgiant į jų veiklos tikslus ir teisinę formą, o prireikus nustatomos tik būtiniausios teisinės, techninės ir (arba) finansinės dokumentų teikimo pareiškėjams sąlygos; 7) abipusio naudojimo – institucija pareiškėjui pateiktus dokumentus prireikus toliau pati juos naudoja.

Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad šis įstatymas netaikomas: 1) dokumentams, kurių tvarkymas nėra institucijai įstatymuose ar kituose norminiuose teisės aktuose nustatyta viešoji funkcija, išskyrus informaciją apie darbuotojų darbo užmokestį; 2) dokumentams, į kuriuos trečiosios šalys turi pramoninės nuosavybės, autorių, gretutines ar duomenų bazių gamintojų (*sui generis*) teises (toliau – intelektinės nuosavybės teisės); 3) dokumentams, kuriuos teikti draudžia įstatymai ar jų pagrindu priimti kiti norminiai teisės aktai, įskaitant dokumentus, kurie nėra prieinami dėl nacionalinio ar visuomenės saugumo, šalies gynybos interesų, statistinių duomenų slaptumo, komercinio konfidencialumo arba kurie sudaro valstybės, tarnybos, banko, komercinę, profesinę paslaptį; 4) dokumentams, kuriuos teikti riboja įstatymai ar jų pagrindu priimti kiti norminiai teisės aktai, taip pat kai pareiškėjai turi pagrįsti dokumentų, kurių prašo, panaudojimo tikslą; 5) dokumentams, kuriuos sudaro tik logotipai, ornamentai ir (arba) emblemos; 6) dokumentų, kurių teikimas nėra draudžiamas, daliai, kurią sudaro asmens duomenys, kurių pakartotinis naudojimas nėra suderinamas su norminiais teisės aktais, susijusiais su asmens duomenų tvarkymu; 7) dokumentams, kuriais disponuoja Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija, kiti iš valstybės ar savivaldybės biudžeto išlaikomi radijo ar televizijos programų transliuotojai; 8) dokumentams, kuriais disponuoja valstybės ir savivaldybių švietimo įstaigos, valstybinės aukštosios mokyklos (toliau – aukštoji mokykla), išskyrus aukštųjų mokyklų bibliotekas, ir valstybiniai mokslinių tyrimų institutai; 9) dokumentams, kuriais disponuoja teatrai, koncertinės įstaigos, kitos įstaigos, kurios veikia pagal kultūros įstaigų veiklą reglamentuojančius įstatymus, išskyrus bibliotekas, *muziejus*.

Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad institucija atsisako pateikti pareiškėjui dokumentus, jeigu: 1) tas pats pareiškėjas pakartotinai prašo tų pačių dokumentų, kurie jam jau buvo pateikti; 2) prašomi dokumentai yra paskelbti institucijos interneto svetainėje, visuomenės informavimo priemonėse, taip pat naudojant elektronines priemones; tokiu atveju per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos pareiškėjui nurodomas jų paskelbimo šaltinis; 3) pagal pareiškėjo prašymą reikėtų specialiai adaptuoti, apdoroti ar kitaip perdirbti dokumentus ir tai būtų susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis; 4) šio įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka paprašius patikslinti ir (ar) papildyti prašymą, pareiškėjas jo nepatikslina arba patikslinto prašymo turinys yra nekonkretus; 5) institucija prašomų dokumentų tvarkymą nutraukė pasikeitus institucijos funkcijoms; 6) nėra galimybės nustatyti pareiškėjo tapatumo; 7) pareiškėjas kreipiasi dėl dokumentų, kurių teikimui šio įstatymo nuostatos netaikomos šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais.

Pažymėtina, kad atsakovas Šiaulių tardymo izoliatorium, įgyvendindamas įstatymuose ir kituose teisės aktuose jam pavestus uždavinius, atskirais atvejais atlieka ir viešojo administravimo funkcijas ir savo veikloje privalo, be kita ko, vadovautis ir bendraisiais viešosios teisės principais. Tai reiškia, jog atsakovas privalo laikytis ir Viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir *VAI*) 3 straipsnyje įtvirtintų viešojo administravimo principų. *Viešojo administravimo įstatymo* 3 straipsnio 1 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis objektyvumo principu, „administracinio sprendimo priėmimas ir kiti

oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs” (*VAI* 3 straipsnio 2 punktas).

Taip pat pažymėtina, kad asmens prašymas suteikti *VAI* 15 straipsnio 1 dalies 1 - 5 punktuose nustatytas administracines paslaugas yra nagrinėjamas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 n. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintas Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklės (toliau – ir Taisyklės; aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2017 m. lapkričio 23 d.) (žr., pvz., LVAT 2012-03-22 nutartį administracinėje byloje Nr. A63–1446/2012, 2013-02-21 nutartį administracinėje byloje Nr. A261-334/2013, ir kt.).

Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys (Taisyklių 35.2 punktas).

Atitinkamai *VAI* 8 straipsnio 1 dalyje detalizuota, kad individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. Individualiame administraciniame akte turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka (*VAI* 8 str. 2 d.).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad pastarosios *VAI* 8 straipsnio nuostatos reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., LVAT 2010-08-24 sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-450/2010, 2010-11-15 sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-15/2010, ir kt.). Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (žr., pvz., LVAT 2008-11-19 nutartį administracinėje byloje Nr. A556-1898/2008, 2008-12-19 nutartį administracinėje byloje Nr. A756-2036/2008, 2012-03-22 nutartį administracinėje byloje Nr. A502 -212/2012 ir kt.).

Vadovaujantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika įstaigos: 1) *privalo* teikti disponuojamą informaciją; 2) atsisakyti teikti informaciją gali *tik įstatymo nustatyta tvarka* (paisydamos teisės aktais nustatytą apribojimą) (žr., pvz., LVAT 2016 m. lapkričio 21 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1865-492/2016, 2017 m. birželio 15 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-604-438/2017, 2018 m. kovo 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-58-822/2018 ir kt.).

Taigi, iš aptarto teisinio reguliavimo matyti, kad teikiamai informacijai (duomenims, dokumentams) taikomas reikalavimas, jog ji būtų pateikiama visa, teiktina pagal teisės aktus ir atitinkanti prašymo turinį (žr., pvz., 2015 m. kovo 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1048-502/2015 ir kt.). *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo* 15 straipsnio 1 dalyje išvardintas baigtinis sąrašas pagrindų, kada Institucija atsisako pateikti prašomus dokumentus. Aptariamo straipsnio 2 dalyje imperatyviai nurodyta, kad nustačius 15 straipsnio 1 dalyje numatytus atsisakymo pateikti dokumentus pagrindus, per 3 darbo dienas nuo

prašymo gavimo institucijoje dienos priimamas sprendimas dėl atsisakymo pateikti dokumentus pareiškėjui, nurodant atsisakymo teisinį pagrindą bei informuojant apie šio sprendimo apskundimo tvarką. Darytina išvada, kad institucijos privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams prašomus pateikti dokumentus. Atsisakyti pateikti dokumentus galima tik teisės aktuose nustatytais atvejais. Tokiu atveju turi būti priimtas motyvuotas sprendimas, kuriame nurodomas atsisakymo teisinis pagrindas. Išanalizavus pareiškėjo 2018 m. balandžio 23 d. prašymo turinį ir ginčijamuose sprendimuose pateiktą informaciją, konstatuotina, jog ginčijamuose sprendimuose nenurodyti konkretūs *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 15* straipsnyje ar kituose teisės aktuose įtvirtinti pagrindai, kuriais vadovaujantis pareiškėjo prašomas dokumentas (pirkimo sutartis) neteiktinas. Ginčijamuose sprendimuose nėra nurodyta, teismui nėra pateikta įrodymų ir (ar) duomenų, kodėl prašomas pateikti dokumentas (pirkimo sutartis) / jo dalis yra laikytina konfidencialia informacija. Taip pat atsakovo ir trečiojo suinteresuoto asmens sprendimuose nepaaiškinama, kodėl pareiškėjui negali būti išduota jo prašoma pažyma.

Taigi, teisėjų kolegija įvertinusi ginčijamų sprendimų dėl pareiškėjo 2018 m. balandžio 23 d. prašymo turinį, sprendžia, jog jie nėra pagrįsti objektyviais duomenimis (įrodymais), nepakankamai motyvuoti, jame nenurodytos teisės aktuose nustatytos pareiškėjo prašomo dokumento nesuteikimo priežastys. Nagrinėjamu atveju teismas sprendžia, kad atsakovės ir trečiojo suinteresuoto asmens priimti individualūs administraciniai aktai neatitinka *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 15* straipsnio, taip pat esminių *Viešojo administravimo įstatymo 8* straipsnio reikalavimų. Vertindama nustatytus individualaus akto trūkumus *viešojo administravimo įstatymo 8* straipsnio, Taisyklių 35.1 – 35.2 punktų bei *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 15* straipsnio prasme, teisėjų kolegija daro išvadą, kad šie individualaus administracinio akto trūkumai nagrinėjamos bylos kontekste yra esminiai (nepagrįstas objektyviais duomenimis bei teisės aktų nuostatomis, nemotyvuotas, nenurodytos atsisakymo suteikti pirkimo sutartį priežastys), todėl ginčijamas raštas naikintinas kaip neteisėtas ir nepagrįstas (*ABTĮ 91* straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Dėl įpareigojimo atlikti veiksmus

Pareiškėjas skundu prašo „išspręsti ginčą įstatymų nustatytu būdu, kad būtų suteikta pareiškėjui galimybė susipažinti su jam reikiama informacija.“

Teisėjų kolegija pažymi, jog teismas nėra viešojo administravimo institucija ir neatlieka viešojo administravimo atitinkamoje srityje, bet sprendžia ginčus dėl teisės (*Administracinių bylų teisenos įstatymo 3* straipsnio 1 dalis). Teismas neįpareigoja viešojo administravimo subjekto priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, įpareigodamas tik iš naujo atlikti veiksmus, kurie pripažinti atliktais nesilaikant teisės aktų reikalavimų, todėl nagrinėjamoje byloje netenkintinas pareiškėjo prašymas „išspręsti ginčą įstatymų nustatytu būdu, kad būtų suteikta pareiškėjui galimybė susipažinti su jam reikiama informacija“.

Nagrinėjamu atveju atsakovas Šiaulių tardymo izoliatorius įpareigotinas tinkamai išnagrinėti pareiškėjo 2018 m. balandžio 23 d. prašymą.

Pagal Taisyklių 25 punktą asmenų prašymai turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Pagal *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 14* straipsnį, jei kiti įstatymai nenustato kitaip, institucija nagrinėja pareiškėjo prašymą ir pareiškėjui pateikia dokumentus ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos.

Vadovaujantis anksčiau nurodytomis teisės aktų nuostatomis, atsakovas įpareigotinas išnagrinėti pareiškėjo 2018 m. balandžio 23 d. prašymą per 20 darbo dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

Teisėjų kolegija, remdamasi Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika, jog teismo pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama, kaip reikalavimas detaliam atsakymui į kiekvieną argumentą (žr. *1994 m. balandžio 19 d. sprendimas byloje van de H. v. Netherlands*), nepasisako dėl likusių bylos šalių motyvų.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos *administracinių bylų teisenos įstatymo* 84 straipsniu, 87 straipsniu, 88 straipsnio 1 dalies 2 punktu, teisėjų kolegija
n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo S. B. skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti atsakovo Šiaulių tardymo izoliatoriaus 2018 m. balandžio 25 d. sprendimą Nr. 17/01-619 ir Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2018 m. birželio 4 d. sprendimą Nr. 2S-1774.

Įpareigoti atsakovą Šiaulių tardymo izoliatorių iš naujo išspręsti pareiškėjo S. B. 2018 m. balandžio 23 d. prašymą per 20 darbo dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

Kitoje dalyje pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo gali būti skundžiamas apeliacine tvarka Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui tiesiogiai arba per Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmus.

Teisėjai Laisvutė Kartanaitė

Jarūnė Sedalienė

Virginijus Stankevičius